

امتحانات متمرکز تکمیلی نیمسال دوم ۹۸-۱۳۹۷

شهری:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۵	مدت پانگونی: ۷۰ دقیقه
شهر روستایی:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۷	مدت پانگونی: ۹۰ دقیقه

رشته فلسفه، کلام، تفسیر، تاریخ، اخلاق، مهدویت، امامت، ادبیات عرب مرع ۹۶

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

مهر مدرسه

کد امتحان :	۳۹۷۲/۰۵
تاریخ آزمون :	۱۳۹۸/۰۳/۳۰
عنوان:	فقه ۴
کتاب:	دروس تمهیدیه - جلد ۳
محدوده:	انفال و مشترکات ، حدود و دیات

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد پلکی: ..... مدرسه علیه: ..... شهرتان: ..... استان: .....

۰/۵

۱- «قِطَاعِ الْمُلُوكِ» یعنی چه؟ ص ۱۸۴

- الف. زمین‌هایی که پادشاهان برای خودشان جدا کرده‌اند.
- ب. زمین‌هایی که به ملوک هدیه شده است.
- ج. اموال با ارزش و نفیس ملوک
- د. مطلق اموال شخصی ملوک

۰/۵

۲- دلیل مصنف بر حکم «من فارق المكان الذی کان شاعلاً له مع ترک بعض رحله فیه فهو أحقّ به» چیست؟ ص ۲۱۱، ۲۱۳

- الف. روایت: من سبق إلى موضع فهو أحقّ به یومه و لیلته.
- ب. روایت: إذا قام الرجل من مجلسه ثم عاد إليه فهو أحقّ به.
- ج. الإجماع علی أنّ من سبق إلى مكان فهو أحقّ به إلى اللیل.
- د. سیرة العقلاء الدالّة علی هذا الحکم مع عدم ردع من الشارع.

۰/۵

۳- حدّ زناى محصنه با صبی و زناى محصن با صبیبه به ترتیب کدام است؟ ص ۳۶۴

- الف. جلد - جلد
- ب. رجم - رجم
- ج. جلد - رجم
- د. رجم - جلد

۰/۵

۴- در صورت «یکسان نبودن شهادت شاهدان به زنا»، کدام گزینه صحیح است؟ ص ۲۸۰

- الف. یُعزَّرُ الشَّهَوْدُ بِمَا يَرَاهُ الْحَاكِمُ صَلَاحًا.
- ب. یُحَدُّ الشَّهَوْدُ وَ یُعزَّرُ الْمَشْهُودُ عَلَیْهِ.
- ج. یُحَدُّ الشَّهَوْدُ فَفَقَطَّ حَدَّ الْقَذْفِ بِالزَّانَا.
- د. یُعزَّرُ الشَّهَوْدُ وَ یُحَدُّ الْمَشْهُودُ عَلَیْهِ.

۵- ضمن بیان نسبت میان دو روایت: «الانفال ..... کل ارض میتة لارب لها» و «الانفال: ..... کل ارض لارب لها»، توضیح دهید چه

۲

زمین‌هایی محل اختلاف دو روایت می‌باشد؟ جمع بین دو روایت طبق نظر مصنف چگونه است؟ ص ۱۸۶-۱۸۵

جواب: الف) نسبت عموم و خصوص مطلق. زمین‌هایی که بلاصاحب باشند ولی عامره باشند (مثل دشت‌های سرسبز) طبق نظر روایت دوم از انفال است نه طبق نظر روایت اول. (۱ نمره)

ب) چنین قید «میتة» قید غالبی است و مفهوم ندارد، لذا هر دو روایت یک حکم را بیان می‌کنند و هر زمین بلامالکی جزء انفال می‌باشد. (۱ نمره)

۶- با توجه به آیه شریفه «و ما أفاء الله علی رسوله منهم فما أوجفتم علیه من خیل و لارکاب» (الحشر: ۶) چه زمینی محل بحث است

۲

و حکم آن چیست؟ و آیا زمین مذکور باید محیة باشد یا میتة؟ چرا؟ ص ۱۸۷

جواب: زمین‌هایی محل بحث آیه است که بدون جنگ به دست مسلمین افتاده است و حکم آنها این است که از انفال می‌باشد. (۱ نمره) فرقی نمی‌کند این زمین‌ها محیة باشد یا میتة. چون زمین موات خود بخود از انفال است. پس باید آیه تعمیم داد تا شامل زمین محیة هم بشود.

۱

۷- ملکیت شأنیه یعنی چه و به چه چیزی تعلق می‌گیرد؟ ص ۱۹۴، ۱۹۲

جواب: ملکیت شأنیه یعنی اینکه هر فردی بتواند به سبب حیزات مالک چیزی شود. متعلق این ملکیت نیز مباحات عامه است.

۸- مدلول روایت «ادرووا الحدود بالشبهات» را همراه با نظر مصنف در مورد حجیت این روایت بنویسید. ص ۲۷۷

۲

جواب: مدلول روایت این است که برای اجراء حدّ باید موضوع کاملاً احراز شود و با ادنی شبهه‌ای حدّ دفع خواهد شد. (۱ نمره)

نظر مصنف آن است که: روایت مرسله است و حجت نیست مگر اینکه کسی مراسیل شیخ صدوق (علیه الرحمه) را کلاً یا بعضاً [اگر به لسان قال باشد] حجت بداند یا قاعده کلیه انجبار ضعف سند روایت بخاطر عمل مشهور را قبول داشته باشد.

۹- احسان در هریک از دو مورد زیر چگونه محقق می‌شود؟ ص ۲۹۲، ۲۶۴

الف) احسان در روایت: «أما المحصنة فعليها الرجيم»

جواب: الف) زن محصنه باید نکاح کرده باشد و نکاحش دائم باشد و به او دخول هم شده باشد و حرّ نیز باشد. (۱/۵ نمره)

ب) احسان در آیه شریفه: «و الذين يرمون المحصنات .....» (النور: ۴)

ب) احسان در آیه احسان مقذوفه است که به عفت و عدم تظاهر به زنا (یا لواط) محقق می‌شود (۰/۵ نمره)

۱۰- تعارض بین دو روایت «يقطع السارق في ربع دينار» و «ادنى ما يقطع فيه يد السارق خمس دينار» را بیان نموده، توضیح

دهید مطابق قاعده، کدام مقدم است. ص ۲۹۸-۲۹۷

جواب: روایت اول نصاب قطع ید را $\frac{1}{4}$ و روایت دوم $\frac{1}{5}$ دینار می‌داند و بین اینها نسبت به $\frac{1}{5}$ تا $\frac{1}{4}$ تنافی و تعارض مستقر است. (۰/۵ نمره) مطابق قاعده

چون آیه شریفه: «السارق و السارقة فاقطعوا ايديهما» مطلق و فاقد نصاب است، لذا روایتی که تقیید کمتری به آیه وارد می‌کند، با اطلاق آیه سازگار و مقدم است؛ پس روایت دوم مقدم می‌شود.

۱۱- عاقله چه کسانی هستند؟ چه دیه‌ای را متحمل می‌شوند؟ و دیه به چه نسبتی بین آنها تقسیم می‌شود؟ و لزوم اداء دیه

توسط عاقله حکم وضعی است یا تکلیفی؟ ص ۳۵۳، ۳۴۷

جواب: عاقله افراد ذکور بالغ و عاقل منتسب به پدر (پدر جانی) هستند (۰/۵ نمره) و متحمل دیه جنایت خطایی می‌شوند (۰/۵ نمره) که به نسبت مساوی

بین آنها تقسیم می‌گردد. (۰/۵ نمره) ثبوت دیه نیز حکم تکلیفی است نه وضعی. (۰/۵ نمره)

که سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۲- دلیل دو حکم مذکور در عبارت «تقضى نفقة الزوجة لا نفقة الأقارب» را بنویسید. ص ۳۳۸

[با توجه به خارج محدوده بودن سؤال، بارم این سؤال برای طلاب غیر حضوری مکاتبه‌ای، در سؤالات ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، برای هر کدام، ۰/۵ نمره لحاظ گردد.]

جواب: دلیل وجوب قضای نفقه‌ی زوجه: زیرا نفقه‌ی او به عنوان حقّی مالی در برابر استماع بر عهده‌ی زوج است و مانند عوض در معاوضه، لازم است.

(۰/۵ نمره) دلیل عدم وجوب قضای نفقه‌ی اقارب: زیرا نفقه‌ی آنان برای برطرف کردن نیازشان بر عهده‌ی انسان است نه اینکه مالک آن باشند، پس در

صورت عدم پرداخت در ذمه‌ی انسان باقی نمی‌ماند. (۰/۵ نمره) (رساندن مفهوم کافی است.)

«سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲۱ معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»